

Anna-Eva BERGMAN

*Bergens Tidende,
Norges ukjente surrealist*

May 2010

gallerirunden

Takk for seg

Det er fem år siden Galleri Vox etablerte seg i Østre Skostredet. Nå lukker galleriet dørene. På avskjedsutstillingen deltar de 16 kunstnerne, som har vært knyttet til galleriet. Alle har bakgrunn i psykiatrien. Atelierfellesskapet vil bestå, og kanskje dukker galleriet opp igjen i nye lokaler til neste år.

Åpnet i går. Til 13. juni.
Galleri Vox, Østre Skostredet 2

Foto x 2

Erlend Haukeland og Vidar Lange-land er begge pressetografer med

røtter i Os. På utstillingen «Portretter fra øst og vest» viser de bilder fra en annen virkelighet. Haukeland viser foto fra Russland, Kamerun og Kina, mens Lange-land har portretter mennesker i Himalaya.
Åpner lø. kl. 13. Til 20. juni.
Galleri Oz, Os

Bibliotek i Luftskipet

Søndag åpner Luftskipet i Fjell, Sund og Øygarden. Koreanske Woojung Chuns «Biblioteket» er første utstilling som får plass i det spesielle kulturbygget. Hun har samlet lokalt materiale. Installasjonen skal bringe tankene både til fortid og fremtid og er en videreføring av arbeidet hun viste på Venezia-biennalen i fjor.
Åpner sø.
Gjerdet kulturminnegard, Fjell

Menneskespor

I Karen Rebekka Vasstrands bilder er det ingen mennesker, bare skyggeaktige dyr, leker og, i de nye bildene, sykler og biler. Det hviler en særegen stemning over motivene. Tittelen på utstillingen, «I gatene mellom ordene», antyder at det ligger mye skjult bak fasaden.
Åpnet tidl. i uken. Til 6. juni.
Galleri Langegården, Straumeveien 17 a, Fjøsanger

Samleutstilling

Kulturmmegler.com presenterer lokale kunstnere, som Andreas Glad, Line Hvoslef, Tom Kosmo, Rita Marhaug og Karen Rebekka Vasstrand.
Åpner i kv. kl. 19. Til 3. juli.
Neptun Hotel, Valkendorfs g. 8

Alvøen x 2

I Alvøen er det to utstillingsåpninger i morgen. Klokken 13.30 er det åpning i Alvøen hovedbygning. Der viser Hjørdis Harmens Kaland tredimensjonale arbeider i papir og bilder trykket på håndlaget papir. En halv time senere er det åpning i Prosjekt Alvøen (Kunstabadet). Tom S. Kosmo, Susanna Kajermo og Christer Karlstad deltar på utstillingen «Obskur og levende – ny symbolisme».

Alvøen Hovedbygning. Til 29. aug.
Prosjekt Alvøen. Til 20. juni.

Besøk nordfra

Radøy Kunstcenter tar imot ni kunstnere med tilknytning til Sogn og Fjordane, blant andre Geir Hjetland, May Elin Eikaas

Bjerk i samarbeid med Eva Oulie Alvarez, Oddleiv Apneseth og Lillian Samdal.
Åpner lø. kl. 14. Til 27. juni. Radøy Kunstcenter, Haugland, Bøvågen

Norges ukjente surrealist

Knut Ormhaug mener Anna-Eva Bergman er en bortgjemt skatt. Utstillingen på Stenersen skal kaste lys over den norske kunstneren som bodde i Frankrike mesteparten av livet.

KARI FAUSKANGER
kari.fauskanger@bt.no

– Anna-Eva Bergman er nesten ukjent i Norge. Det henger kanskje sammen med at hun bodde ute store deler av sitt liv. Hun ble lenge betraktet som en europeer i den norske kunsthistorien, men hun hentet inspirasjon til kunsten sin fra det norske landskapet, sier Knut Ormhaug.

Sjefkonservatoren ved Bergen Kunstmuseum har hatt ansvaret for å henge opp utstillingen «Surrealisme, strek og form» i Stenersen. Den er et dyppdykk i Anna-Eva Bergmans kunst fra 1949 til 1952.

Sjelden utstilling

– Dette var den viktigste perioden i hennes liv. Her ble grunnlaget for hele hennes kunstneriske virke lagt, forklarer Christine Lamothe. Hun er kurator ved Fondation Hartung-Bergman, som holder til i hjemmet til kunstnerparet i Antibes i Sør-Frankrike. Hun har arbeidet med Anna-Eva Bergmans kunstnerskap i 20 år.

– Dette er en sjelden anledning. Det er første gangen arbeider fra denne viktige fasen blir vist samlet. Jeg er dypt rørt over denne utstillingen, som viser verk som er så grunnleggende for alt Bergman gjorde senere, sier kunstkritikeren.

Norsk natur

Lamothe er vår guide gjennom utstillingen i Stenersen, som rommer ca. 130 bilder laget mellom 1949 og 1952. Den største salen er viet senere monumentalverk som trekker linjene tilbake til røttene.

ANNA-EVA BERGMAN

fakta

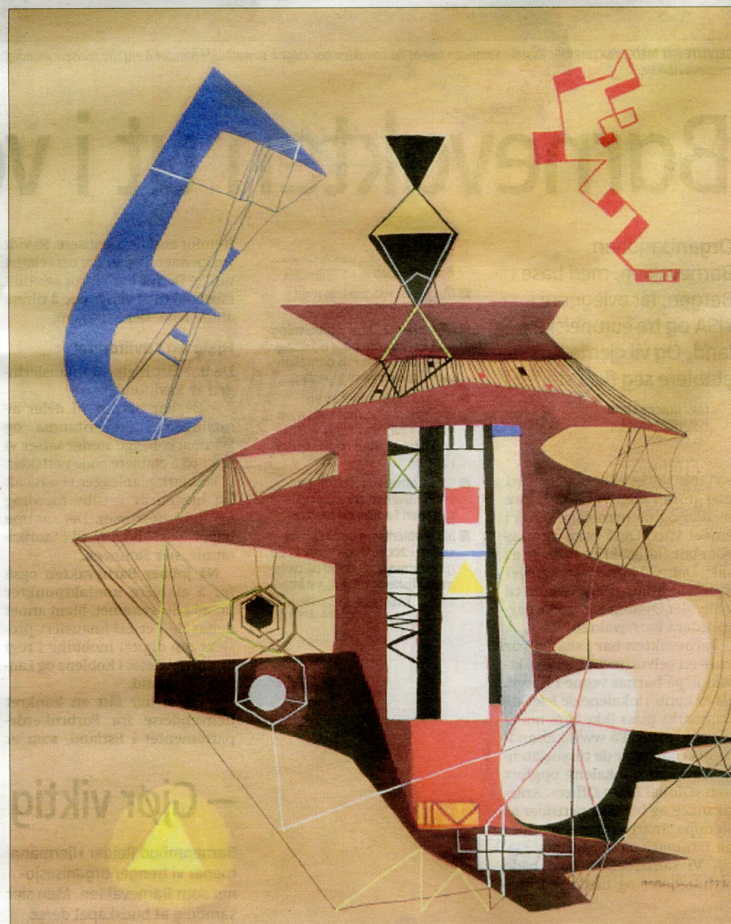
Anna-Eva Bergman

- F. Stockholm i 1909, d. Grasse i 1987.
- Oppvokst i Norge, blant annet i Hardanger.
- Studier i Wien og Paris i 1928-29, møter kunstneren Hans Hartung som hun gifter seg med i 1929.
- Skiller seg fra Hartung i 1938 og flytter hjem til Norge.
- 1950 reiser hun til Nord-Norge, somrene 49–51 tilbringer hun på Citadelløya ved Stavern.
- Tilbake til Paris i 1952, gjenforenes med Hartung, gifter seg med ham igjen i 1957.
- 1966 retrospektiv-utstilling i Kunstneres Hus og Bergens Kunstforening.
- Bygger hus og atelier i Antibes sammen med Hartung, flytter dit i 1973.

– Vi kan tydelig se at Bergman var inspirert av abstrakte kunstnere som Kandinskij og Klee, men det er i denne perioden hun oppdager det norske landskapet, lyset og formene forklarer Lamothe.

Bergman skriver selv om hvordan hun oppdaget det gjennomsinnelige lyset mot fjellformasjonene på en reise til Nord-Norge i 1950.

– Senere arbeidet hun alltid med hvordan hun kunne gjenskape dette lyset som var så

SURREALISTISK PÅVIRKNING: – Hun lekte seg med former og linjer, sier sjefkonservator Knut Ormhaug ved Bergen Kunstmuseum.

annerledes enn noe annet sted i verden, forklarer Lamothe, og peker ut enkelte bilder i den nordnorske salen. Eksperten tar oss med videre, til det hun kaller den sørnorske salen. Her finner vi de urnorske steinformene, inspirert av et opphold utenfor Stavern tidlig på 50-tallet.

– Bergman hadde et lite, fast vokabular av former som hun brukte. I tillegg til stein, kunne det være fjell, horisont, fjord, båt og andre grunnleggende former – 10–15 i tallet. Det var alt. Men

steinen var den første formen, urformen.

Konstruert

Bergman blir presentert som surrealist, og bildene viser tydelig inspirasjon fra surrealismen, men Lamothe ser helst at surrealisme settes i hermetegn.

– Det er ikke noe tilfeldig i bildene. Alt er gjennomtenkt. Det ser vi tydelig i skissebøkene hennes. Ingen strek er tilfeldig. Bergman mente at streken er bildets skjelett. Den er til stede, selv

om vi ikke kan se den, forklarer hun og bruker bildet «Stor dal» fra 1960 til å illustrere hva hun mener.

Bildene til utstillingen er for det meste innlånt fra Fondation Hartung-Bergman, men her er også bilder fra Stortinget og Nasjonalmuseet i Oslo. Bergen Kunstmuseums egne Bergman-bilder er ikke inkludert, men henger fremme i Lysverket, som en appetittvekker for dem som begynner kunstrunden sin der.